

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

11 aprilie 2014

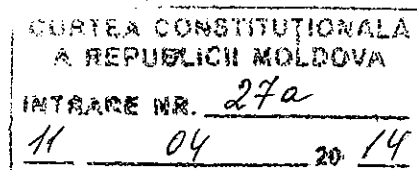
FPC nr. 112

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

I – AUTORII SESIZĂRII

Deputații în Parlament:

POSTOICO Maria

ZAGORODNÎI Anatolie

VREMEA Igor

Tel. 022204401, fax 022233673, 022232206

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare prevederile art. II al Legii nr. 56 din 04.04.2014 pentru completarea articolului 60 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 86 din 05.04.2014).

III – CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un **stat de drept, democratic**, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, **dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate**.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești

Articolul 134

Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă

și putere judecătorească **și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.**

2. Convenția europeană pentru drepturile omului.

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public **și în termen rezonabil**, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa;

b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării ;

e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Articolul 7 Nici o pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

Articolul 14 Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Articolul 17 Interzicerea abuzului de drept

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

3. Codul penal al Republicii Moldova

Articolul 1. Legea penală a Republicii Moldova

(1) Prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova.

(2) Codul penal este actul legislativ care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale ale dreptului penal, determină faptele ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor.

(3) Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

Articolul 2. Scopul legii penale

(1) Legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.

(2) Legea penală are, de asemenea, drept scop prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

Articolul 3. Principiul legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

Articolul 10. Efectul retroactiv al legii penale

(1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvîrșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

(2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Articolul 60. Prescripția tragerii la răspundere penală

(1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvîrșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

- a) 2 ani de la săvîrșirea unei infracțiuni ușoare;
- b) **5 ani de la săvîrșirea unei infracțiuni mai puțin grave;**
- c) 15 ani de la săvîrșirea unei infracțiuni grave;
- d) 20 de ani de la săvîrșirea unei infracțiuni deosebit de grave;
- e) 25 de ani de la săvîrșirea unei infracțiuni excepțional de grave.

(2) Prescripția curge din ziua săvîrșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

(3) În cazul săvîrșirii de către persoană a unei noi infracțiuni, prescripția se calculează pentru fiecare infracțiune separat.

(4) Prescripția se va întrerupe dacă, pînă la expirarea termenelor prevăzute la alin.(1), persoana va săvîrși o infracțiune pentru care, conform prezentului cod, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani. Calcularea prescripției în acest caz începe din momentul săvîrșirii unei infracțiuni noi.

(5) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvârșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni.

(6) Aplicarea prescripției față de persoana care a săvârșit o infracțiune excepțional de gravă se decide de către instanța de judecată. Dacă instanța nu va găsi posibilă aplicarea prescripției și liberarea de răspundere penală, detențiunea pe viață se va înlocui cu închisoare pe 30 de ani.

(7) Termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii infracțiunii erau minori.

(8) Prescripția nu se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război, infracțiuni de tortură, tratament inuman sau degradant sau alte infracțiuni prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, indiferent de data la care au fost săvârșite.

IV – PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ȘI ARGUMENTELE DE RIGOARE

La data de 4 aprilie 2014 majoritatea parlamentară a adoptat legea nr. 56 pentru completarea articolului 60 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, prin care, derogînd de la prevederile art. 60 din Codul Penal al Republicii Moldova, dar și de la principiile generale ale dreptului penal în ansamblu, nu se aplică prescripția tragerii la răspundere penală *persoanelor care au săvârșit infracțiuni de abuz de putere sau abuz de serviciu, exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu ori neglijență în serviciu în timpul evenimentelor din 7 aprilie 2009 ori în legătură cu aceste evenimente, pentru care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu a expirat termenul de prescripție a tragerii la răspundere penală*. Altfel spus, organizatorii și autorii devastărilor din 7 aprilie 2009, care acum se află la guvernare, la scurgerea a 5 ani de zile de la tristele evenimente, timp în care nu au găsit modalitatea de a deplasa răspunderea pentru acele crime, de la sine spre fosta guvernare, actuala opoziție, au hotărît de a-și mai rezerva timp, chiar și cu riscul neconstituționalității, pentru a șantaja opoziția actuală și de a minți în continuare oamenii pe marginea acelor evenimente.

În opinia noastră, legea contestată conține grave abateri de la principiul legalității și altor principii de drept și este afectată de neconstituționalitate.

În sistemul moldovenesc de drept, supremația Constituției a fost ridicată la rang de principiu constituțional, consacrat de art. 7 din Legea fundamentală, potrivit căruia „Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

S-a instituit astfel o obligație generală, impusă tuturor subiectelor de drept, inclusiv autorității legiuitoare, care trebuie să se asigure că activitatea de legiferare se realizează în limitele și în concordanță cu Legea fundamentală a țării și, totodată, să asigure calitatea legislației. Aceasta întrucât, pentru a respecta legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă, așadar să ofere securitate juridică destinatarilor săi. S-a conturat în acest sens, în strânsă legătură cu principiul general al legalității, prevăzut de textul constituțional menționat, un alt principiu, cel al securității juridice. Fără a fi consacrat expres de normele constituționale, fiind mai degrabă o creație a jurisprudenței, acesta constituie, deopotrivă, un principiu fundamental al statului de drept, stat care este apreciat în bună măsură în funcție de calitatea legilor sale.

Altfel spus, în activitatea de legiferare trebuie să fie asigurată calitatea legii, în sensul de conformitate a acesteia cu principiul preeminenței dreptului și cu cel al securității juridice, în cel mai larg sens al său.

Având o structură complexă, principiul securității juridice exprimă, în esență, faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă s-o creeze. Acest principiu a fost consacrat și a cunoscut o continuă îmbogățire în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Acest principiu este consacrat în mod explicit în legătură cu unul dintre drepturile fundamentale reglementate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectiv dreptul la un proces echitabil.

Fără a neglija importanța altor dimensiuni ale principiului securității juridice, care privește stabilitatea situațiilor juridice și a raporturilor consfințite prin hotărâri judecătorești, ne vom îndrepta atenția în ce urmează către dimensiunea aceluiași principiu care privește activitatea de elaborare, modificare, abrogare, corelare și sistematizare a actelor normative. Sub acest din urmă aspect, principiul securității juridice cuprinde, în principal, următoarele exigențe: neretroactivitatea legii, accesibilitatea și previzibilitatea legii, asigurarea interpretării unitare a legii.

Neretroactivitatea legii penale

Unul din principiile de bază a aplicării legii penale în timp este principiul neretroactivității ei. Fundamentul acestui principiu trebuie observat în legătură cu scopul dreptului penal de apărare socială și care nu se mai justifică, dacă fapta și-a pierdut caracterul penal, fie prin scurgerea unei perioade mari de timp, fie prin dezincriminarea faptei săvârșite. În știința dreptului penal în linii generale această o putem rezuma la:

- aplicarea legii penale noi mai blânde pentru faptele infracționale săvârșite în trecut, dacă la momentul săvârșirii, pedeapsa prevăzută de legea precedentă era mai aspră;
- neaplicarea legii noi mai aspre pentru acte delictuoase săvârșite în trecut, dacă legea precedentă prevedea pedepse mai blânde;
- nimeni nu va fi tras la răspundere penală pentru fapte ce la momentul comiterii nu constituiau fapte delictuoase.

Însă principiul neretroactivității în dreptul penal mai are un aspect important, și anume **că legea penală care înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.**

Această dispoziție este cuprinsă în alin. (2) al art. 10 din Codul penal, care are o expunere concretă și face o descriere precisă și clară a situației la care ne referim, spre deosebire de conținutul legii sesizate, al cărei conținut este ambiguu: „**Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv**”.

Ridicarea la rangul de principiu constituțional se justifică prin faptul că asigură în condiții mai bune securitatea juridică și încrederea cetățenilor în sistemul de drept, precum și datorită faptului că blochează nesocotirea separației dintre puterea legislativă, pe de o parte, și puterea judecătorească sau cea executivă, pe de altă parte, contribuind în acest fel la consolidarea statului de drept.

Ca urmare a consacrării sale constituționale, acest principiu a devenit obligatoriu nu doar pentru judecătorul care aplică legea, ci și pentru legiuitor, care este ținut deopotrivă să-l respecte în procesul de legiferare, neretroactivitatea legii constituind o garanție fundamentală a drepturilor constituționale, îndeosebi a libertății și siguranței persoanei. Dacă ceea ce s-a făcut în conformitate cu legea în vigoare ar putea fi neconținut stricat de legea nouă, orice prevedere în timp ar fi cu neputință și ordinea juridică însăși ar fi amenințată pe măsură ce s-ar slăbi încrederea în securitatea drepturilor. Dacă legea nouă nu ar respecta ceea ce a fost făcut în cadrul prevederilor legii vechi, încrederea ar dispărea și, odată cu ea, ar fi atinsă autoritatea legii, căci voința de a da ascultare permisiunilor, poruncilor și

opiniilor legale, ar fi, desigur, în bună măsură demobilizată dacă cel ce s-a supus lor nu ar fi sigur că, procedând astfel, va sta sub scutul legii.

Cu certitudine constatăm că prin aprobarea și intrarea în vigoare a acestei legi, contrar prevederilor alin. (2) al art. 10 din Codul penal, se înrăutățește situația persoanelor potențial vinovate de săvârșirea unor infracțiuni mai puțin grave, și anume regăsite în art. 326, 327, 328 CP al RM, ale căror termen de prescripție de tragere la răspunderea penală are scadență imediat sau în viitorul imediat apropiat. Cu toate că ingerința în legea penală nu aduce atingere conținutului calitativ ale componentelor de infracțiune menționate mai sus, ele aduc atingere situației generale a subiectului infracțiunii, care conform legii vechi nu mai este pasibil tragerii la răspundere penală. În așa fel, noua lege nu poate avea putere retroactivă fără încălcarea art. 22 din Constituția Republicii Moldova și art. 7 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Comisia de la Veneția în avizul său cu privire la retroactivitatea legilor în materie de prescripție, adoptat în cadrul sesiunii 78-a din 13-14 martie 2009 a opinat că legea trebuie să fie edictată în mod anticipat și cu valabilitate generală, ca garanție de obiectivitate a acesteia, adică cât de obiectivă este legea. Acest principiu, în materia prescripției, impune ca termenele să nu fie prelungite retroactiv. Acest procedeu afectează principiul imparțialității și obiectivității statului și poate permite crearea condițiilor de manipulare politică a procedurii penale.

Accesibilitatea (claritatea) și previzibilitatea legii penale

Accesibilitatea, asociată exigenței previzibilității legii, și anume aceea care privește modul de receptare a conținutului actelor normative de către corpul social, în sensul de înțelegere a acestora. Norma juridică trebuie să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie nu doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora. În caz contrar, principiul *nemo censetur ignorare legem* nu ar mai putea fi aplicat, ceea ce ar avea grave consecințe asupra securității raporturilor sociale, a existenței societății în general.

Într-o bogată jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe. Astfel, în cauze precum *Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, 1979, *Rekvényi contra Ungariei*, 1999, *Rotaru împotriva României*, 2000, *Damman împotriva Elveției*, 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă

enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane – care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate – să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, și anume principiul încrederii legitime. Principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă; de asemenea, impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice, stabilitatea regulilor instituite prin acestea.

Prima dintre condițiile ce asigură aplicabilitatea dreptului o constituie suficiența sa de definire, care vizează asigurarea rigorii atât în planul conceptualizării dreptului, a noțiunilor juridice, cât și în planul redactării actelor normative. Elaborarea legilor nu este numai o artă, ci este, în egală măsură, o știință sau mai exact o tehnică și, în plus, o tehnică dificilă. Rigorile legiferării își găsesc expresia în normele de tehnică legislativă, care trebuie respectate de legiuitorul moldovean la elaborarea oricărui act normativ. Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative prevede în acest sens o serie de reguli, printre care: *actul legislativ trebuie să respecte condițiile legalității, accesibilității, preciziei* (alin. (2) art. 3); *la elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile: oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente; consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice; transparenței, publicității și accesibilității* (alin. (3) art. 4); *actul legislativ să fie în concordanță cu principiile de bază ale legiferării, să fie întocmit conform tehnicii legislative* (alin. (2) art. 5); *fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat* (art. 19).

Legea penală, ca fiind cea mai aspră din punct de vedere al sancțiunilor, impune, corespunzător, să dispună de cel mai înalt grad de previzibilitate. Pornind de la prevederile alin. (2) art. 10 din Codul penal, cărora contravin prevederile art. II din legea contestată, apar fireștile întrebări: cum va aplica judecătorul prevederile actului din urmă menționat și cum să-și aranjeze în acest sens comportamentul, având în vedere că potrivit alin. (2) art. 3 din Codul penal interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzisă.

Astfel, am ajuns la alt principiu – asigurării interpretării unitare a legii, care nu poate fi generată de o imperfecțiune în ordinea juridică internă și o disfuncționalitate a legislației, ca în cazul contestat.

Argumentele autorilor legii nr. 56 din 04.04.2014, prin care fac trimitere la așa-zisa practică internațională, precum și la legislația unor țări, nu sunt veridice și cu rea-credință sunt rupte din context. Neaplicarea termenului de prescripție în domeniul dreptului penal este cunoscută, însă doar ca excepție și pentru unele crime grave și excepțional de grave, cum ar fi crimele contra umanității, crimele de război, infracțiuni de omor, situație întâlnită și în alin. (8) art. 60 din Codul penal.

Legea contestată însă, prevede neaplicarea termenului de prescripție pentru infracțiuni mai puțin grave. Mai mult, chiar și săvârșite din imprudență. Astfel, actul în cauză nu respectă principiul proporționalității ingerinței statale situației aplicate și nu este necesară într-o societate democratică.

Apare greu de înțeles de ce prin normele impuse și prin semnalele date către societate s-a răstălmăcit în defavoarea persoanelor supuse instrucției penale, însăși utilitatea și beneficiul prescripției, neînțelegînd că prin aceste manevre se riscă în realitate sufocarea sistemului judiciar penal. Cu alte cuvinte, un sistem judiciar incapabil să finalizeze ancheta penală în mulți ani de zile, prin inițierea unei prescripții perpetue, se va sufoca în propriile dosare.

Respectivul act legislativ pune sub semnul întrebării instituții de drept consolidate în timp și care și-au dovedit justificarea încă de la începutul creării științei dreptului penal. Chiar dacă sistemul legii este excesiv de limitat și deci, favorabil potențialilor delincvenți, este rațional și firesc ca legea să renunțe la aplicarea sancțiunilor sale, ori de câte ori socotesc că ele nu mai sînt necesare și nu mai corespund rostului represiunii. Or, după scurgerea unui interval de timp, aplicarea unei sancțiuni poate răspunde doar unei idei abstracte de justiție dar nu unei necesități.

Pe de alta parte însă, nu trebuie uitat că o persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să uzeze de mijloacele prevăzute de lege pentru a se apăra fie și prin invocarea prescripției protejîndu-și astfel o stare naturală, de libertate, derivata dintr-un instinct primar de conservare. Ori o normă care cere omului să nu fie om este absurdă și nu poate produce efecte.

Pe lîngă faptul că aceste prevederi se încadrează în cîmpul legal și constituțional, rămîn a fi conforme și spiritului dreptului penal, care în paralel cu buchia legii penale insuflă societății încrederea respectării principiilor de bază în acest domeniu. Legea penală trebuie să fie pe cît de severă, pe atît de umană și legală.

Mai sus am menționat că legea contestată nu corespunde afiș tehnicii juridice, cât și faptul unui conținut defectuos, neclar, incorect, care va genera dificultăți în aplicarea lui practică, mai mult chiar considerăm că este inaplicabilă. În general o asemenea lege nici nu putea fi adoptată în forma și conținutul care este. Conform prevederilor art. 1 din Codul penal, acesta „*este unica lege penală a Republicii Moldova*”. În pofida acestui imperativ, art. II al legii contestate reprezintă în sine o lege penală specială distinctă, care nu poate fi încadrată în legea penală în vigoare, ca parte componentă a lui.

Aplicarea unor legi speciale sau extraordinare penale separate este prohibită exact în modul cum Constituția Republicii Moldova, prin alin. (3) art. 115, interzice crearea de instante extraordinare.

Acest deziderat trebuie privit și prin prisma prevederilor alin. (3) al art. 1 din Constituție, care stabilește că, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate. Conceptul statului de drept nu admite modificări ale legislației, îndeosebi a legii penale în scopuri politice.

V. CERINTELE SESIZĂRII

În virtutea celor relatate și în temeiul art. 135 alin. (1), lit. a) și alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, a art. 4, alin. (1), lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a alin. (1), lit. a) al art. 4 și art. 7¹ din Codul jurisdicției constituționale,

SOLICITĂM Curtii Constituționale a Republicii Moldova:

1. Primirea spre examinare și declararea admisibilității prezentei sesizări.
2. Examinarea în regim de urgență a sesizării.
3. Suspendarea acțiunii art. II al Legii nr. 56 din 04.04.2014 pentru completarea articolului 60 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, pînă la examinarea în fond a cauzei.
4. Să exercite controlul constituționalității prevederilor art. II al Legii nr. 56 din 04.04.2014 pentru completarea articolului 60 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 și să fie declarate neconstituționale.

Cu înalta considerațiune pentru Onorata Curte,

Cu înalta considerațiune pentru Onorata Curte,

Postolac / *M. Postolac* / *Prinț* / *Dr. Kemeq*
Dr. Zogorodun / *Dr. Zogorodun* / *E. Mașac*